

نگاه

اصلاح الگوی مصرف آب در کشاورزی

سیدحمید احمدی

● در دوده‌ اخیر با گسترش شهرها و افزایش جمعیت از یکسو و همچنین گرم‌شدن هوا، مصرف آب شهری (شرب) افزایش قابل توجهی یافته است. با توجه به محدودبودن منابع آبی در گذشته، نیاز به تأمین منابع آب جدید از قبیل احداث سد‌ها و حفر چاه‌های جدید در اولویت کاری وزارت نیرو و شرکت‌های زیرمجموعه آن قرار گرفته است.
بااین وجود رنگ خطر کمبود آب و بحران ناشی از آن در سال‌های اخیر به کرات نواخته شده است و مسؤولان ذی‌ربط در رده‌های مختلف از طرق مختلف مانند روزنامه‌ها و سایر رسانه‌های جمعی شنیداری و دیداری هشداری‌های جدی به شهروندان داده‌اند تا با صرف‌جویی و کاهش مصرف آب بتوانند در فصول پر مصرف مانند بهار و تابستان بحران آب را پشت‌سر بگذارند.
در یکی از آخرین اظهارنظرها معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا از قرارگرفتن تهران در معرض تنش آبی خبر داده و اضافه کرده است که شهرهایی مانند اراک، اصفهان، شیراز، قزوین، قم، کرج، کرمان، مشهد، همدان و یزد نیز هم‌اکنون در معرض تنش آبی قرار دارند و در کل به ۲۷میلیون‌ایرانی که معادل ۵۰درصد جمعیت کشور است هشدار کم‌آبی داده است.
با این حال به‌نظر می‌رسد که با وجود هشدارهای زیاد و بی‌درپی مسؤولان و حقیقت‌هایی مبنی بر اینکه ایرانی‌ها ۱۷ برابر میانگین جهانی آب مصرف می‌کنند توجه کافی و واقعی به این هشدارها نمی‌شود و حاکی از این است که زمان نسبتاً زیادی تا لازم است تا بتوان با اشاعه مستمر فرهنگ صحیح مصرف آب به شهروندان آنها را متقاعد کرد تا با رعایت اصول اولیه در مصرف آب صرفه‌جویی کنند.
هرچند که طبق اظهارنظر معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا چنانچه ۱۰درصد در مصارف مشترکان صرفه‌جویی شود، می‌توانیم تابستان اسفال را با کمترین محدودیت و مشکل سپری کنیم؛ اما نکته اصلی و هوشنا این است که کشور به‌طور پنهانو ایران چندین‌لی است که به‌طور بسیار جدی وارد بحران شدید کاهش منابع آب شده است و زمان باقیمانده برای برون‌رفت از این بحران و حل آن نیز بسیار اندک است و در مناطقی (صمدنا مناطق جنوبی ایران) نیز از زمان عقب هستیم و باعث به‌اتمام‌رسیدن منابع آبی شده است؛
با تمام این اوصاف سرخ اصلی در حل بحران آب در ایران متعنیاً در بخش شهری نیست بلکه در بزرگ‌ترین مصرف‌کننده منابع آب کشور یعنی بخش کشاورزی است. طبق آمار و ارقامی که در منابع مختلف به آن اشاره شده، در حال حاضر بخش کشاورزی در حدود ۵۸درصد منابع آب کشور را مصرف می‌کند که با افزایش سه‌صدسی نسبت به سال ۱۳۸۲ مواجه شده است. این در حالی است که طبق آمار، متوسط مصرف آب در بخش کشاورزی در دنیا حدود ۷۰درصد است (در بعضی از کشورها ۱۰درصد نیز گزارش شده است) که بسیار کمتر از رقم فعلی ۹۵درصد در ایران است. طبق سند راهبردهای توسعه بلندمدت منابع آب کشور» که در تاریخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۷ به تصویب هیأت محترم وزیران رسیده است و به‌عنوان راهنمای مناسبی برای تدوین برنامه‌های میان‌مدت و کوتاه‌مدت مدیریت آب کشور بوده است، اصلاح ساختار مصرف آب در کشور باید به گونه‌ای باشد که سهم مصارف آب کشاورزی از ۹۲درصد در سال ۱۳۸۲ با احتساب سایر نیازها به‌حداکثر ۸۷درصد در ۲۰سال آینده تغییر یابد و درعین حال باافزایش بارده آبیاری و تخصیص آب به محصولات بارارزش اقتصادی بیشتر، باردهی آب در بخش کشاورزی از یک‌کیلوگرم تولید محصولات کشاورزی به‌هزای یک مترمکعب آب در وضع فعلی به دو برابر در ۲۰سال آتی افزایش یابد.
اما نکته‌ای امر این بسیار مهم و حیاتی تحقق نیافته است بلکه شرایط مصرف آب در کشاورزی وخیم‌تر شده و چشم‌انداز نیرومندی را برای کشاورزی و سایر مصارف نیز نشان می‌دهد.
حال برپرواضح است که اشاعه فرهنگ صرفه‌جویی در مصرف آب کشاورزی بسیار پراهمیت‌تر از صرفه‌جویی در مصرف آب شهری است که فقط حدود پنج‌درصد منابع آب کشور را مصرف می‌کند؛ هر چند نباید از اشاعه فرهنگ صرفه‌جویی در مصرف آب نیز غافل شد؛ زیرا طبق آمار هر شهروند ایرانی به‌طور متوسط روزانه ۱۲۲۰ لیتر ۲۵۰ لیتر آب مصرف می‌کند در حالی که متوسط مصرف جهانی ۱۳۰ لیتر روز است و هم‌اکنون بر اساس آمارهای موجود نرخ رشد ۱۱/۵درصد هر سال حدود یکمیلیون‌نفر به جمعیت کشور افزوده می‌شود که برای حفظ سطح فعلی مصرف نیاز به استحصال سالانه ۱۳میلیاردتر مکعب آب است. بنابراین با احتساب ۷۱میلیون‌نفر حدود هفتمیلیاردترمکعب آب در سال برای مصرف شهری و شرب مورد نیاز است؛ در حالی که سهم آب کشاورزی ۸۷میلیاردترمکعب در سال است و این نشان می‌دهد بخش کشاورزی تقریباً ۱۲ برابر بخش شهری آب مصرف می‌کندیکی از عوامل اصلی لابلودن سهم آب کشاورزی در ایران راندمان پایین آبیاری است به گونه‌ای که حدود ۸درصد آب مورد استفاده در کشاورزی تلف می‌شود. در حالی که راندمان آبیاری در ایران مطابق گزارش فاو در سال ۱۳۸۴، ۳۲درصد بوده است، متوسط جهانی آن ۵۵الی ۷۰درصد است که بسیار بالاتر از راندمان مصرف آب در ایران است.
با این حال مطابق اعلام معاون وزیر جهاد کشاورزی آخرین ارزیابی‌ها از راندمان آبیاری در کشور ۴۰درصد است که هنوز در مقایسه با سایر کشورهای همسطح در حال توسعه و با اقلیم مشابه ایران از وضعیت نامناسب و غیرقابل قبولی برخوردار است به‌عنوان مثال راندمان آبیاری براساس گزارش فاو در سال ۲۰۰۰ میلادی در لیبی ۶۰درصد، هند ۵۴درصد، مصر ۵۵درصد،سوریه ۴۵درصد، پاکستان ۴۴درصد،عربستان ۴۳درصد، ترکیه ۳۶درصد، چین ۳۶درصد و ایران ۲۳درصد بوده است. بنابراین با اصلاح الگوی مصرف آب در بخش کشاورزی از طریق بهره‌گیری از روش‌های جدید و نوین آبیاری ضمن افزایش راندمان آبیاری و حفاظت و صیانت از منابع آبی کشور، هم زمینه گسترش سطح زیر کشت و تولید محصولات بیشتر و استقلال اقتصادی فراهم می‌شود و هم از قیل صرفه‌جویی و مدیریت مناسب در بخش کشاورزی، منابع آبی جدید برای مصرف شرب تأمین می‌شود.

«عضو هیات علمی و استاد بار بخش مهندسی آب دانشگاه سسا

۱۴ چهارشنبه • ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۳

«شیشه‌های قاتل!»؛ این فحواي کلام جعفر تشکری هاشمی، معاون حمل‌ونقل شهرداری تهران بود که برای توضیح دربارهٔ حادثهٔ واژگونی اتوبوس در صحن شورا حاضر شده بود؛ حادثه‌ای که در آن هشت‌نفر کشته شدند و ۲۴ مصدوم برجا گذاشت. یک دختر ۱۳ ساله، شش زن و دختر و یک مرد. هویت هفت‌نفر از قربانیان هنوز مشخص نیست و تنها هویت دختری از شهرداری گرفته تا شرکت حمل‌ونقل خصوصی، شرکت تولیدکننده اتوبوس اسکلتیا، خریدارن و در نهایت نجار، وزیر کشور احمدی‌نژاد که شهرداری را مجبور به تحویل ۳۵۰ اتوبوس غیراستاندارد درون‌شهری کرد، تشکری هاشمی از تردد سه‌هزار اتوبوس درون‌شهری در شهر سخن می‌گفت که در حکم بمب‌هایی مهینند، معاون حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری تهران در توضیح سلسله واژگونی اتوبوس گفت: «بر اساس اطلاعات دستگاه GPS، اتوبوس در زمان برخورد سرعتی معادل ۵۰کیلومتر بر ساعت داشته بر اساس آیین‌نامه راهنمایی و رانندگی سرعت اتوبوس در زمان تصادف در زمره سرعت‌های تعریف‌شده در بزرگراه بوده اما برای ورود به رمپ باید سرعت خود را کم می‌کرد و راننده با سرعت نامطمئن وارد رمپ شده است.»وی ادامه داد: «طبق نظر پلیس، راننده سرعت مطمئنه نداشته هرچند دارای سرعت مجاز بوده به همین دلیل پس از برخورد با گاردریل اتوبوس با لبه جدول برخورد می‌کند و به شانه چپ اتوبوس می‌خوابد و چندمتر روی فضای سبز سر می‌خورد.»معاون حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری تهران با تأکید بر اینکه مساله سرعت مطمئنه و ساختار اتوبوسی که مربوط به شرکت اسکلتیا بوده دو علت اصلی اتفاق رخ داده‌شده است، گفت: «با شرکتی که اتوبوس و مالک در تبعیتش قرار دارد با حداکثر قاطعیت برخورد می‌کنیم و شرکت را باافاصله منحل و راننده را به مراجع قضایی معرفی کردیم و ما در این زمینه هیچ گونه گذشتی نخواهیم کرد چرا که این اقدام به‌منزله تضییع حقوق مردم است چرا که در این زمینه با جان مردم بازی شده است.»وی با اشاره به اینکه سلسالین قبل بنا بر سهیم‌مان از وزارت کشور درخواست اتوبوس داشتیم، گفت: «بر این اساس طی سال ۸۹، ۳۵۰ دستگاه اتوبوس اسکلتیا دریافت کردیم. موتور این اتوبوس ساخت اسکلتیا و شاسی آن نیز ساخت همین شرکت است، هرچند اتاق‌های این اتوبوس را شرکتی به نام عقاب‌افشان در سمنان تولید می‌کند.»او در ادامه از شیشه‌های اتوبوس سخن گفت که «بدون اینکه تصادف کنند شکسته یا به بیرون پرتاب می‌شدند که علاوه بر این شیشه‌های کناری این اتوبوس‌ها از بدنه جدا می‌شده و باتری‌هایی که استقرار مناسبی نداشتند و اظهار خوشبختی کرد که پس از برخورد اتوبوس با گاردریل باتری‌ها به بیرون پرتاب شده و آتش‌سوزی مازاد رخ نداده است.»معاون شهردار تهران در مورد اتوبوس واژگون‌شد اظهار کرد: «هیچ شیشه سالمی در بدنه اتوبوس وجود ندارد. شیشه‌ها نوار ایمنی نداشتند و با نوار چسب و چسب اکواریوم متصل شده بودند و تمامی شیشه‌ها شکسته شده‌اند.»وی در تشریح علت حادثه تصریح کرد: «ارزیابی اولیه این است که در زمان برخورد اولیه شیشه‌ها از بدنه اتوبوس جدا شده و

سرنشینان به بیرون پرتاب و پس از واژگونی در زیر اتوبوس گرفتار شده‌اند. بدنه اتوبوس هیچ‌گونه مقاومتی که باعث حفظ جان فوت‌شده‌ها باشد را نداشته، علاوه بر این صندلی‌ها از نوع قایم‌گلاسه بوده و پس از شکستگی لبه‌های‌شان تیز شده و همین موضوع و ازجانکندشدن صندلی‌ها بر شدت حادثه افزوده است. علاوه بر این شیشه‌هایی که در بدنه اتوبوس استفاده شده باید سکوریت بوده و از هم جدا نمی‌شدند و در صورت حادثه شیشه‌های اتوبوس باید به تکه‌های ریز بدل و از پرتاب آنها به داخل توسط لایه محافظ جلوگیری می‌شد.اما این شیشه‌ها به تکه‌های درشت تبدیل و بعد از حادثه پریدگی‌های شدید را در مسافران ایجاد کردند و این یکی از آسیب‌های جدی مصدومان بود.»این‌طور که او روایت می‌کند «شیشه‌های برنده درشت و صندلی‌های تیز بالای جان مسافران شده که میان اتوبوس و سطح زمین گرفتار بودند.»به گفته او «حالی میان مسافران و سطح زمین در لحظه برخورد وجود نداشته است.»تشکری هاشمی ادامه داد: «این اتوبوس‌ها ایمنی لازم را ندارند اما نمی‌توانیم به مردم بگوییم که چون اتوبوس‌ها از ایمنی لازم برخوردار نیستند، خدمت‌رسانی نمی‌کنیم.»وی با اشاره به اینکه حدود دوهزار اتوبوس در شهر تهران داریم که بیش از ۱۰ سال است کار کرده‌اند، گفت: «علاوه بر این سه‌هزار اتوبوس گازسوز در شهر تردد می‌کنند که در حکم بمب‌های مهیبه هستند.»معاون حمل‌ونقل شهرداری در ادامه تأکید کرد «ما این حرف‌ها را الان نمی‌گوییم، ما به تاریخ‌های اردیبهشت ۸۷، دی ۸۶ و … نامه‌نگاری‌های متعددی داشتیم و این اشکالات را یادآور شدیم. این اتوبوس‌ها از سوی وزارت کشور وقت به ما تحمیل شده بود اما ما به علت ایرادات اتوبوس‌ها نمی‌توانستیم خدمت‌رسانی را تعطیل کنیم»

شکایت شورای شهر به‌عنوان مدعی‌العموم

در ادامه نوبت به اعضای شورای شهر رسید و پیش از دیگران احمد دنیامالی، رئیس کمیسیون حمل‌ونقل و عمران با اشاره به گزارش پلیس راهور گفت: «دو بند در گزارش پلیس واضح است، یکی خطای ا سرعت مطمئنه دیگری بی‌مبالایی

جامعه

هشدار معاون حمل‌ونقل شهرداری درباره اتوبوس‌های گازسوز:

۳ هزار بمب مهیب در شهر تردد می‌کنند

«شورای شهر» از مسیبان حادثه واژگونی اتوبوس درون شهری شکایت می‌کند

فاطمه جمال‌پور

مجلس شورای تهران

شرکت سازنده، یک موضوع دیگر عدم نظارت شرکت طرف قرارداد شهرداری است. شرکت سازنده شیشه، سازنده اتوبوس، سازمان استاندارد و پلیس راهور برای شماره‌گذاری باید پاسخگو باشند. چرا شهرداری این اتوبوس‌ها را با این ایرادات تحویل گرفته است؟ من درخواست دارم شورای شهر به‌عنوان مدعی‌العموم از این خطایان شکایت کند.»در ادامه طلایی‌خواستار خارج‌شده اتوبوس‌های غیراستاندارد از رده و پلمب‌شدن ساختمان‌های غیراستاندارد شد.»

صابری: شکایت شورا برای توقف خط تولید اتوبوس‌ها صابری هم از منظر حقوقی حادثه را بررسی کرد و گفت: شورا برای توقف خط تولید این اتوبوس‌ها از طرف خانواده حادثه‌دیدگان شکایت کند. اسماعیل دوستی هم به طرح چند پرسش پرداخت و گفت: «اتوبوس‌های خریداری‌شده توسط وزارت کشور چرا دارای نقص هستند؟ چرا شهرداری این اتوبوس‌ها را تحویل گرفته است؟ چرا شهرداری در سال ۸۹ به وزارت کشور تذکر نداد که اتوبوس‌ها استاندارد نیستند؟ چرا در خریده‌اند دقت نمی‌شود؟ از مردم را می‌بریم خرید می‌کنیم بعد می‌گوییم این اشکالات را دارد و با جان مردم بازی می‌شود.»سوالات اعضای شورا کم نبود، سوالات از فرآیندی که انتخابش منجر به کشته‌شدن هشت مسافر در اتوبوسی به گمشان ایمن شده بود.اقبال شاکری هم پرسید: «آیا شهرداری در فرآیند خرید رسیدگی به بخش خصوصی ضابط را رعایت کرده است؟ وقتی شهرداری متوجه شد اتوبوس‌ها اشکال دارد چرا تحویل گرفت؟ چرا تسلیم‌فشارها شد؟ سازمان استاندارد چطور این اتوبوس‌ها را تأیید کرد؟ چرا پلیس راهور با دانستن ایرادات، شماره‌گذاری کرد؟ حالا درخواست گزارشی از شهرداری داریم که آخرین وضعیت اتوبوس‌ها و دیگر وسایل سالمه حمل‌ونقل عمومی مدن ذکر شده باشد»

قصور اصلی در واژگونی اتوبوس آزادگان متوجه شهرداری است

عضو کمیسیون عمران و حمل‌ونقل شورای شهر تهران مقصر اصلی در زمینه واژگونی اتوبوس بزرگراه آزادگان را شهرداری

سال یازدهم • شماره ۲۰۰۴

خبر

روزنامه «ابتکار» رفع توقیف شد

● ایستار:روزنامه ابتکار که صبح روز شنبه (۶ دیهشت‌ماه) توسط دادسرای رسانه توقیف شده بود، روز گذشته رفع توقیف شد. محمدعلی و کیلی مدیرمسوول روزنامه ابتکار با تأیید این خبر، اظهار کرد: امروز از سوی دادسرای رسانه با من تماس گرفته شد و خبر لغو توقیف روزنامه «بتکار» از طریق فکس به ما اعلام شد.

دبیر کمیته تعیین مصادیق محتوای مجرمانه:

فیلترینگ واتس‌آپ» تصویب شد

● فارس: روز گذشته دبیر کمیته تعیین مصادیق محتوای مجرمانه با اشاره به اینکه در آخرین جلسه کمیته برای فیلترینگ نرم‌افزار واتس‌آپ تصمیم گرفته شده و این موضوع به تصویب رسیده، گفت: هنوز زمان اجرای آن مشخص نیست. عبدالصمد خرم‌آبادی، دبیر کمیته تعیین مصادیق محتوای مجرمانه به خبرگزاری فارس، گفت: در یکی از آخرین جلسات کمیته برای فیلترینگ نرم‌افزار واتس‌آپ تصمیم گرفته شده است. وی افزود، این تصمیم اتخاذ شده و به تصویب هم رسیده اما هنوز تصمیم برای زمان اجرای فیلترینگ گرفته‌نشده است. دبیر کمیته تعیین مصادیق محتوای مجرمانه درباره دو نرم‌افزار اینستاگرام و وایبر نیز گفت: برای فیلترینگ نرم‌افزار وایبر هنوز تصمیمی در کمیته اتخاذ نشده است. خرم‌آبادی درباره اینستاگرام هم گفت: این نرم‌افزار محتوای مجرمانه فراوانی دارد اما هنوز برای فیلترینگ این نرم‌افزار تصمیمی گرفته نشده است.

هشدار جدی دبیر کل «یونسکو» برای حفاظت از تخت‌جمشید

● شرق: دبیرکل یونسکو در دیدار با رئیس سازمان میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری ایران برای حفاظت از «تخت‌جمشید» به‌عنوان میراث عظیم جهانی، هشدار جدی داد. ایرنا با وکوکو، دبیر کل یونسکو در آخرین روز سفرش به ایران در دیدار با مسعود سلطانی‌فر در ادامه به اشاره به بازدید خود از میراث جهانی تخت‌جمشید، یادآور شد: تخت‌جمشید به‌عنوان اثری بی‌نظیر و بی‌همتا به‌دلیل قرارگرفتن در فضای باز و با توجه به شرایط آب‌وهوایی، چالش بسیار بزرگی برای شما به‌همراه دارد. او سپس پیشنهاد کرد در کنار کارهای زیادی که انجام شده، تلاش کنیم فرسایش این میراث عظیم جهانی کاهش یابد. وکوکو با بیان اینکه کوشش‌های «پارسه» از مسائل دیگری است تخت‌جمشید را مهم می‌کند، افزود: مساله دیگری که توجه شما را به آن جلب می‌کنم، این است که محدوده ثبت جهانی این اثر تاریخی توسعه یابد، چراکه می‌تواند به ارزش این سایت فرهنگی کمک کند. وی با مہمپار زیبایی کردن تأکید دولت جدید این میراث فرهنگی، گفت: بسیار خوشنودم که شما ادامگی همکاری با کشورهای منطقه و پروژه‌های مشترک برای صیانت از میراث‌فرهنگی را دارید.

وعدۀ «قایلیاب»:

مدیران شهرداری تهران ساکن خانه‌های تاریخی می‌شوند

● شرق: بمحمدباقر قایلیاب شهردار تهران از محله تاریخی عودالاجان تهران بازدید و در حاشیه آن گفته است: صد خانه تاریخی در این محله شناسایی و خریداری می‌شود تا خودش، معاونان و مدیران شهرداری تهران در آنها ساکن شوند. محمدباقر قایلیاب شهردار تهران به همراه سه نفر از معاونان خود، پس از سال‌ها حضور در این مستند ۳۰فروردین در سکوت خبری از محله تاریخی عودالاجان و روند مرمت بازارچه عودالاجان بازدید کرد. شهردار تهران پس از بازدید سسرزده خود از بازارچه عودالاجان، به کوجه قافه‌قمام در خیابان پامنار رفت و از وضعیت زمین‌نمایی در سال‌های گذشته تخریب شده بود، بازدید کرد. بر اساس گفته‌های مردم محلی و شنیده‌های کمیته خانه‌های تاریخی تهران از شهرداری تهران، محمدباقر قایلیاب در این بازدید اعلام کرده است که صد خانه تاریخی توسط شهرداری منطقه ۱۲ در محدوده محله عودالاجان و بافت تاریخی تهران شناسایی و خریداری شود تا معاونان و مدیران ارشد شهرداری تهران در آنها ساکن شوند. از سویی او گفته است که به‌عنوان اولین نفر از مجموعه شهرداری تهران در بافت تاریخی عودالاجان ساکن می‌شود.

دانشجویان دانشگاه علامه به فرجی دانا نامه دادند اعتراض به ردصلاحیت گسترده در انتخابات انجمن اسلامی

● شرق: جمعی از دانشجویان دانشگاه علامه، به اعتراض به آنچه ردصلاحیت گسترده در انتخابات انجمن اسلامی این دانشگاه خوانند، نامه را خطاب به رضا فرجی‌دانا، ارسال کردند. متن این نامه‌ای به شرح زیر است: «احتراماً و نه در توجیه به ردصلاحیت‌های گسترده صورت‌گرفته در روند نامزدی دانش‌جویان در انتخابات انجمن اسلامی دانشگاه علامه،مطایبایی و با توجه به اینکه هیچ دلیلی چه کتبی و چه حتی شفاهی برای ردصلاحیت این افراد ارایه نشده است و بند و تبصره ای نه در آیین‌نامه اصلی وزارت علوم و غیراخلاقی دخالت مثبت و موثر انجام ندیده، در پایان این نامه تأکید شده است: «لازم به ذکر است اساسنامه حال حاضر این تشکل با آیین‌نامه اصلی وزارت علوم در بندهای متعدد در تضاد بوده که متن اساسنامه به پیوست ارسال شده است.» مسوولان دانشگاه علامه، تا لحظه تنظیم خبر، پاسخی به نامه اعتراضی دانشجویان ندادند.